

MICHAEL KUYUCU

michael@michaelshow.net

Fikirlerimizin sahibi kim?

Dünya üzerinde, müzik üzerine en az kitap yazılan ülkelerden biri Türkiye. Şimdi diyeceksiniz ki doğru dürüst müzik tüketim alışkanlığı mı var da müzik kitaplarına yönelik bir tüketim alışkanlığı ve dolayısıyla üretimi olsun.

Maalesef okumuyoruz, seyrediyoruz. Dinlemiyoruz, seyrediyoruz. Toplum olarak seyretmeyi daha fazla seviyoruz. İş öyle olunca da zaten seyrede seyrede diğer duyularımız pasifleşiyor ve trenler önümüzden geçip gidiyor.

Neyse biz trenleri filan bir köşeye bırakalım konumuza gelelim. Dünyada müzik alanında çok ciddi antolojiler yayınlanıyor, çok ciddi biyografiler yayınlanıyor. Bu kadarla kalınmıyor, müzik tarihi üzerine çalışmalar yapılıyor, müziğin akademik yönü üzerine yayınlar basılıyor. Bizde bu konuda çalışma yapan insan sayısı bir elin parmağı kadar az. Burada en önemli faktör ise yayınevlerinin yazarlara olanak tanımaması. Yani ben yazacak çok insanın olduğuna ama platform bulamadıklarına inanıyorum. Geçmişine dört kitap sığdıran biri olarak iki tanesini müzik tarihi ve akademik müzik çalışmalarına ayırdım. Bundan sonra gücüm yettikçe de yapmaya devam edeceğim. Beş-on günde bir kitabevlerine girer, müzik reyonlarına bir göz atarım, maalesef kitabevlerinin müzik reyonları çok zayıf... Üç, beş günde bir mutlaka on-line kitap satılan sitelerden yeni çıkan kitaplara bir göz atarım, maalesef basılan müzik kitaplarının sayısı çok az... Yılda beş tane bile müzik kitabı basılmıyor bu ülkede, eee peki o zaman bu ülke müziği nasıl gelişecek? Bu ülke gelecek nesillere müzik mirasını ve kültürünü nasıl bırakacak? Ben yanıtını vereyim, olmayacak, yani hiçbiri olmayacak!

Geçtiğimiz günlerde yine müzik kitaplarını araştırırken karşıma ilginç bir çalışma çıktı. Serpil Konrapa Karlıdağ'ın doktora tezinden derlenerek basılan 'Fikirlerimizin Sahibi Kim?' adlı kitap. Türkiye'de müzik endüstrisinde telif hakları politikalarını anlatan bu kitap ilgimi çekti. Dünyada fikri mülkiyet haklarının tarihsel süreçlerini anlatan kitap, serbest piyasa ekonomisi ile beraber yeniden yapılanan müzik endüstrisinin bu dönüşüm sürecini akademik bir şekilde anlatmış. Kitap, Osmanlı döneminden günümüze kadar Türk insanının mülkiyet hakları kavramına nasıl baktığını detaylıca anlatmış. Türkiye'de telif hakları konusu ile ilgili hazırlanan en geniş ve tek çalışma olan bu kitabı, işi ve zevki müzik olan herkese tavsiye ediyorum. Bu kitabı bence herkes okumalı, sadece müzik üreticileri değil, müzik tüketicileri ve medya mensupları da okumalı. Bu kitabı Tarkan da okumalı, Sezen Aksu da, pavyonda şarkı söyleyen Ayşe Kadın da okumalı. Üniversitelerde öğretim gören müzik bölümü öğrencileri de okumalı, yeni albüm yapan genç bir yorumcu da. Bestecilerinden tutun da aklınıza gelebilecek herkesin bilmesi ve hâkim olması gereken bir konu telif hakları.

'Fikirlerimizin Sahibi Kim?' çok anlamlı bir kitap ismi olmuş, emin olun müzik üreten kimse fikirlerinin gerçek sahibinin nerede olduğunu bilmiyor. Zorlaşan serbest piyasa ekonomisinde artan rantçılığın en önemli gelir kaynağı olan 'telif hırsızlığı' konusu ile ilgili herkesin bir şeyler yapması lazım. Yapılması gerekenleri yapabilmek için de bilgi sahibi olmak lazım, bunun için de bu tür yayınları takip etmek lazım.

Sanat ve onun önemli kollarından biri olan müzik yayıncılığı ve araştırmalarının yayınlanması olanağının sağlanması için de herkesin bir şeyler yapması lazım. Bunda kamunun da payı büyük, meslek birliklerinin de. TRT yayınlarının daha aktif hale gelmesi ve müzik yayıncılığına dair bir şeyler yapması gerekiyor. Müzik meslek birlikleri MSG, Mesam ve onların lideri konumunda olan MÜYAP'ın da bir şeyler yapması lazım. Mesela bir fon ayırarak müzik yayınlarının basılmasına destek olabilirler. Meslek birlikleri de müzik endüstrisinin gelişimine yönelik kitap ve dergilerin basılmasına katkı sağlayabilir. Mesela MÜYAP'ın bir müzik yayıncılığı misyonu olabilir, böylece her yıl en az on beş ya da yirmi tane müzik kitabının basılması sağlanabilir. Buna devletin de destek olması gerekir. Kültür Bakanlığı'nın müzik konusuna yönelik araştırma ve çalışmalara imza atması gerekiyor. İ.T.Ü. ve İstanbul Bilgi Üniversitesi gibi müzik eğitime yatırım yapan ve markalaşan okulların da bu konuya yatırım yapması gerekiyor. Bu yatırımların ticari amaçlı değil, kültürel amaçlı olması gerekiyor. Kimse kusuruma bakmasın ama yukarıda adını saydığım kurumların hiçbirinin Türkiye'de müzik yayıncılığına dair, müzik konulu akademik çalışmaların paylaşılması ve insanların müzik kitabı okumasına yönelik çalışmaları yok, olanları da çok ama çok yetersiz....